

Helmi Kälvemark

Kupariarkun muistoja

Istuin hiljaa keinumassa keinutuolin kyydissä. Ikkunasta tuuli puhalsi kasvoilleni ja aurinko laski hitaasti horisontin taakse. Olin tänään muuttunut 89-vuotiaaksi ja elämä tuntui silti ihanalta. Kahvinkeitin rupesi huutamaan ja nousin rauhallisesti keinutuolista ja kävelin pannun luokse kaatamaan teetä. Otin kaapista esille porsliinikupin kun katseeni liukui kupariarkun luokse joka seiso uunin vieressä. Laskin kupin ja nostin raskaan arkun maton päälle. Tässä arkussa oli elämäni tärkeimpiä muistoja, sekä surullisimmat että iloisimmat. Hymyilin itsekseni. Avasin arkun ja nostelin ylös kansioita täynnä muistinpanoja ja kuvia. Punainen vaahteranlehti leijahti ikkunasta sisään ja silloin mieleeni tuli se syksy 40 vuotta sitten kun olin arkeologiryhmäni kanssa Kaliforniassa kaivamassa kultaa. Se oli matka mitä en unohtaisi koskaan. Se oli mahtava ja samalla kamala kokemus. Nostelin kansioita ja siellä hän se olikin. Tummanruskea kansio jossa luki kultaisilla kirjaimilla Kalifornia ja vuodeluku. Silitin kädellä pölyistä pintaa. Avasin kannen joka oli täynnä mustavalkoisia kuvia.

Se oli jokavuotinen perinne että minä ja arkeologiryhmäni matkustimme eri puolelle maailmaa kaivamaan. Nyt oli vuorossa Yhdysvallat. Se oli sunnuntai-ilta vuonna 1977 kun istuin lentokoneessa matkalla San francicon. Sieltä meitä odotti monen tunnin bussimatka.

Vihdoinkin saavuimme retkeilymajaan joka oli keskellä aavikkoa nimeltään ”Pääkallo aavikko”. Rakennuksen takana oli Krokotiilisaluuna niminen baari ja saluunan vieressä oli pieni krokotiilitarha. Huoneet olivat pieniä, synkkiä ja haisivat vahvasti tupakalle. Lähdimme illalla krokotiilisaluunalle syömään. Kun pääsimme sisään siellä oli kova meteli. Kovasti soi musiikki ja seinillä roikkui täytetty krokotiilin pään. Ruokailun jälkeen ostimme liput vierailuun krokotiilitarhaan. Tarhassa ei ollut ketään henkilökuntaa. Joka puolella oli vain kylttejä joissa luki ”HUOM omalla vastuulla!”. Verkkojen takana makasi lihavia krokotiilejä siellä ja täällä. En muista paljon enempää kun että tunsin suurta tuskaa ja että kirkaisin kovasti.

Seuraavan kerran kun taas avasin silmäni niin olin sairaalassa monenlaisten letkujen ympäröimänä. Minulla oli kaksi proteesia keski- ja etusormen paikalla ja lisäksi kädet olivat monen kääreiden peitossa. Sain haikeita muistikuvia mieleen ja muistin sitten mitä oli tapahtunut. Olin nojannut krokotiiliverkkoon kun ystäväni otti minusta kuvan ja pieni krokotiili poikanen oli purrut minulta

kaksi sormea pois. Pysyin silti aika rauhallisena. En muistakaan paljon enempää sairaalan ajasta mutta pääsin takaisin majaan noin kahden päivän päästä. Loput ajat matkasta oli silti hyvin onnistuneet. Olimme kaksi viikkoa kaivamassa kulta ja minä löysin eniten kultaa ryhmästäni josta sain ottaa osan kotiin. Sain jopa diplomin löytäväni eniten kuultaa Pääkallo aavikosta mitä oli ikinä löydetty. Diplomi roikkuu vieläkin raamattuna seinälläni. Matkustimme kotiin ja otin parin vuoden päästä proteesit pois kokonaan. Siitä lähtien olen ollut kolmisorminen ukkeli.

Naurahdin itsekseeni kun istuin matolla ja mietin sitä matkaa. Laitoin kansion takasin ja kaivoin esille toisen kansion. Tein kupin teetä ja menin istumaan keinutuolille. Mutta mistä matkasta tämä kansio kertoi oli ihan toinen tarina. Siellä minä istuin, kolmisorminen yksinäinen ukko lukemassa nuoruuden tapahtumia ja pienet pisarat rupesivat lyömään ikkunaa vasten.